

KORT & GODT OM: DEASPIRATION & ASPIRATION

De fleste småbørn har udtalevanskeligheder i større eller mindre grad. Dette skyldes at det tager tid for barnet at opbygge et lydinventar og lære hvordan de forskellige lyde skal produceres. Mange børn vokser fra udtalevanskelighederne, mens andre børn har brug for konkret træning i lydene. Der findes forskellige former for udtalevanskeligheder. Nedenfor kan du læse om de to typer af udtalevanskeligheder der kaldes for "deaspiration" og "aspiration".

Hvad er deaspiration?

Deaspiration er udtalemønstre, hvor lyde der normalt er aspireret, dvs. luftfyldte, mister deres aspiration og derfor bliver udtalt med en stemt lyd.

Barnet som deaspirerer vil fx ofte sige "bie" (i stedet for pige) og "gob" (i stedet for kop). Barnet siger måske også "dier" (i stedet for tiger).

Hvad er aspiration?

Aspiration er et udtalemønster, hvor lyde der normalt er stemte bliver aspireret. Med andre ord betyder dette, at der kommer mere luft på lyden end der skal være, og dette skaber en hørbar lydlig ændring af ordet.

Et eksempel kan fx være at barnet siger "tyne" (dyne) eller "kyngne" (gynge).

3 hurtige tips til udtaletræningen

1. Øg barnets lydlige opmærksomhed på den lyd der driller, ved at lægge ekstra tryk på lyden - når du taler, og når du læser højt fra bøger, fx "ja, det er en **p**ige".
2. Forsøg ikke at rette på barnet, men gentag i stedet ordet med korrekt udtale, så barnet hører det.
3. Leg med lyden. I kan fx gå på lydskattejagt hvor I skal finde ord der starter med den pågældende lyd.

Højtæsningsbøger
til udtaletræning

**Deaspiration og aspiration
kan påvirke følgende lyde:**

p/b
k/g
t/d

Deaspiration kategoriseres som en typisk udtalefejl frem til 2,5 år. Aspiration kategoriseres derimod som en atypisk udtalefejl, hvilket betyder at udtalefejlen ikke falder på plads af sig selv.

Hvis barnet omkring 3-3,5 års alderen fortsat har udtalevanskeligheder bør man tage kontakt til den lokale PPR-logopæd som kan tilbyde konkret vejledning.

Mundmotoriske øvelser har ikke et forskningsmæssigt belæg. Dog oplever mange børn som deaspirerer en positiv effekt af visuelle feedbackøvelser, fx pust til fjer/vatkugler, mærke pustet/ikke pustet på hånden mm.